

PBSignaleringsen

Kernbegrippen

JURISPRUDENTIE

Belanghebbende

(ABRvS 11 december 2013, zaaknummer 201301922/1/A1)

De vereniging Leefmilieu betoogt dat de rechtbank heeft miskend dat het college haar ten onrechte niet-ontvankelijk heeft geacht in haar bezwaar tegen een omgevingsvergunning voor het uitbreiden van een pand en het plaatsen van een terreinafscheiding. Blijkens artikel 2 lid 1 van de statuten van de vereniging heeft zij tot doel met inachtneming van het algemeen belang, het handhaven dan wel bevorderen van een goed leefmilieu in de meest algemene zin van het woord en het behartigen van de belangen van haar leden op gebieden van leefmilieu, groen- en milieubeheer. Op grond van het tweede lid tracht de vereniging haar doel onder andere te bereiken door het streven naar goede wettelijke regelingen met betrekking tot het leefmilieu en het bevorderen van de naleving van zodanige regelingen, het geven van voorlichting aan de leden en derden, het onderhouden van contacten met de overheid, het samenwerken en deelnemen in andere organisaties op het terrein van leefmilieu, groen- en milieubeheer, het indelen van de vereniging in rechtspersoonlijkheid bezittende afdelingen en alle andere wettige middelen, welke tot het bereiken van het doel dienstig worden geacht. Deze doelstelling is gericht op het behartigen van algemene belangen als bedoeld in artikel 1:2 lid 3 Awb. Het gebied waarop de aanvraag om omgevingsvergunning betrekking heeft, ligt binnen de territoriale begrenzing van de statutaire doelomschrijving. Teneinde haar statutaire doel te bereiken verricht de vereniging naast het voeren van procedures ook andere feitelijke werkzaamheden. Zo geeft zij voorlichting aan derden, organiseert zij symposia, richt zij burgerplatforms op en faciliteert deze en levert zij inbreng op beleidsvoorname met betrekking tot het leefmilieu. Deze werkzaamheden worden verricht door heel Nederland en betreffen in het bijzonder het leefmilieu. De Afdeling ziet geen aanleiding voor het oordeel dat de opgave van de feitelijke werkzaamheden onjuistheden

bevat. Blijkens de bouwtekening behorende bij de bij besluit van 21 maart 2012 verleende omgevingsvergunning voorziet het bouwplan in een uitbreiding van een bestaande hal behorende tot een op het perceel gevestigde inrichting. Deze inrichting is blijkens een bij de aanvraag om omgevingsvergunning behorende omschrijving van de activiteiten op het perceel in het bijzonder gericht op het opslaan en sorteren van bouwmaterialen en op de opslag, overslag en het sorteren van afvalstoffen die dezelfde herkomst hebben als de bouwmaterialen. De rechtbank heeft gelet op het voorgaande ten onrechte overwogen dat het bezwaar van de vereniging bij besluit van 28 augustus 2012 terecht niet-ontvankelijk is verklaard, nu zij gelet op haar statutaire doelstelling en haar feitelijke werkzaamheden een rechtstreeks bij het besluit betrokken belang in het bijzonder behartigt.

Noot van de redacteur (RBo)

Voor de vraag of een vereniging belanghebbende is als bedoeld in artikel 1:2, eerste en derde lid, van de Awb, is bepalend of de vereniging krachtens haar statutaire doelstelling en blijkens haar feitelijke werkzaamheden een rechtstreeks bij het bestreden besluit betrokken algemeen of collectief belang in het bijzonder behartigt. Uit onder meer de uitspraak van de Afdeling van 23 augustus 2006, zaaknummer 200507730/1, volgt dat een belangenorganisatie die voor het belang van haar leden opkomt, daarmee opkomt voor een collectief belang, tenzij het tegendeel blijkt. Vaak is de crux in dit soort ontvankelijkheidsvragen of de vereniging ook daadwerkelijk feitelijke werkzaamheden verricht ter uitvoering van haar statutaire doelen en de vraag of die doelen voldoende afgebakend zijn. In casu werden er daadwerkelijk feitelijke werkzaamheden verricht ter uitvoering van de statutaire doelen van de vereniging en ook binnen de territoriale begrenzing zoals opgenomen in de statuten (zie ook ABRvS 5 september 2012, zaaknummer 201112697/1/A4). Een landelijke vereniging kan dus wel degelijk voor een plaatselijk belang opkomen mits de doelstelling niet te algemeen is geformuleerd en de feitelijke activiteiten ter uitvoering van de statutaire doelstelling ook daadwerkelijk in het gehele

land plaatsvinden. In de literatuur is opgemerkt dat een vereniging met een ruim geformuleerde doelstelling die landelijk actief is, eerder het risico zou lopen niet-ontvankelijk te worden verklaard dan een plaatselijke vereniging met een ruime doelstelling (zie daarover onder andere ABRvS 15 februari 2012, Gst. 2012, 50 m.nt. L.L.J. Rogier). Het is dus zaak dat de statuten niet alleen wat betreft het territoriale aspect voldoende zijn afgebakend, maar wat betreft het functionele aspect. Het gaat om een combinatie van die factoren. Dan is de vraag vervolgens hoe ver die afbakening dan moet gaan? Daar is geen algemeen antwoord op te geven. Uit de rechtspraak volgt dat er geen onredelijke eisen worden gesteld aan de formulering van de statutaire doelstellingen en een redelijke invulling moet worden gegeven aan de eis van relevante feitelijke werkzaamheden.

In de uitspraak van de Afdeling van 15 februari 2012 (AB 2012, 81) overweegt de Afdeling dat de statutaire doelstelling van de Woudreus zich niet slechts richt op het behoud van bomen maar ook op het bevorderen van het behoud, het herstel en het optimaal beheer van natuur, milieu en landschap, met name in zuidwest Drenthe en zuidoost Friesland. De rechtbank heeft voor de belanghebbendheid van de Woudreus terecht niet de eis gesteld dat de statuten vermelden dat zij opkomt voor het behoud van de specifieke planten en dieren. Een dergelijk vereiste zou leiden tot verdergaande beperkingen van de door de wetgever gegeven mogelijkheid aan rechtspersonen om op te komen voor de belangen die zij krachtens hun doelstellingen en blijkens hun feitelijke werkzaamheden behartigen dan de wetgever op basis van de totstandkomingsgeschiedenis voor ogen heeft gehad.